

Zaznamovanje 200. obletnice rojstva Franca Močnika

*Celebration of the 200th anniversary of the
birth of Franc Močnik*

Mija Bavcon Venko
Osnovna šola Cerkno

Cerkljanski rojak dr. Franc vitez Močnik se je rodil 1. oktobra 1814 v Cerknem. V počastitev matematika, pedagoga in pisca matematičnih učbenikov praznuje občina Cerkno občinski praznik prav na ta dan. Vsako leto se tega dogodka spomnimo tudi na naši osnovni šoli z matematičnim kvizom, ki poteka že od leta 1997 na pobudo takratne učiteljice Cirile Metode Močnik v sodelovanju z Izidoro Podgorelec, Milanom Koželjem in Ireno Zajc, ki so bili snovalci prvih kvizov na naši šoli.

[Slika 1] Razstava v avli OŠ Cerkno

Ob letošnjem jubileju pa smo na OŠ Cerkno še posebej pripravili več prireditev in delavnic. Učenci so bili s tem praznikom seznanjeni že maja leta 2014. Kot članici šolskega strokovnega aktiva in veliki privrženki slavnega cerkljanskega rojaka, se mi

je porodila ideja, da bi vsi učenci, od šestega do devetega razreda na različne načine sodelovali pri tem praznovanju. S kolegico Barbaro Carli, učiteljico matematike, sva začeli spodbujati in zbirati tudi literarne izdelke, in sicer pesmice na temo matematike. Material smo še naprej zbirali v letošnjem šolskem letu. Poleg tega smo se z učenci dogovorili, da izdelke tudi razstavimo v avli naše šole.

α Matematične delavnice

Že 24. septembra 2014 smo v sklopu teh dejavnosti pripravili posebne matematične delavnice za učence višjih razredov na pobudo naše nekdanje učenke, domačinke iz Cerknega in danes asistentke na Fakulteti za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije (Famnit) Univerze na Primorskem, Ane Zalokar. Tako so bile prvič izvedene tako imenovane Močnikove delavnice za učence od šestega do devetega razreda.

[Slika 2] Močnikove delavnice: matematika z zavitki papirja

Na njih sta sodelovala tudi asistentka Karla Ferjančič in študent magistrskega študija matematike Tadej Vodopivec, oba z omenjene fakultete. Zainteresiranim učencem so

predstavili matematiko na drugačen način. Odgovarjali so na vprašanja: Kaj imajo verige skupnega z verjetnostjo? Kako se gremo matematiko z zavitki papirja? Kako si lahko v matematiki pomagamo z barvicami? ... Sodelovalo je precejšnje število učencev, skupaj 38, ki jih matematika zanima.

[Slika 3] Močnikove delavnice: verjetnost

β Z vrlino in delom

30. septembra 2014 pa so učenci pripravili gledališki skeč na temo matematične naloge dr. Franca Močnika kot popestritev odprtja muzejske razstave »Z vrlino in delom«, šola pa je prispevala tudi strokovno razpravo o Močnikovem didaktičnem poslanstvu v znanstveni katalog razstave. Na dan občinskega praznika in Močnikovega rojstva, v sredo, 1. oktobra, pa so učenci pomembno sodelovali pri protokolu odkritja Močnikovega spomenika na novi lokaciji ob stavbi muzeja.

γ Matematika živi skozi zgodovino

Osrednji dogodek praznovanja, ki je bil hkrati tudi prispevek Cerkljanske v projektu

Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije pod geslom Dediščina gre v šole, pa je potekal 2. oktobra 2014 na naši šoli, in sicer večpredstavnostni matematični kviz z naslovom Matematika živi skozi zgodovino, poklon vitezu Francu Močniku. Scenarij zanj je napisal kolega matematik Rok Ozebek. Kviz je vseboval pet nalog, ki so se povezovale v celoto in predstavile kmečko življenje iz tistega časa. Prizori iz leta 1824 so bili posnети na stari, dobro ohranjeni kmetiji v bližnji vasi in tudi v živo odigrani. Na prireditvi so poleg omenjenega sodelovali še Šolska radiotelevizija pod mentorstvom Braneta Breliha, mladi matematični literati, šolska skupina »Ko račun ne gre v glavo...« pod mentorstvom kolegice Petre Jenko ter vokalna skupina D BUTLS iz Šebrelj. V avli šole smo postavili razstavo izdelkov učencev, ki so literarno ustvarjali na temo matematike. Večinoma so bile pesmice, nekaj zapisov iz starih časov in risbe, ki so jih ustvarili devetošolci pri izbirnem predmetu likovno snovanje pod mentorstvom likovne pedagoginje Uršule Batistuta. V dveh vitrinah pa smo razstavili dragocene računice Franca Močnika iz 19. stoletja, ki so jih prispevali učenci oziroma njihovi starši.

[Slika 4] Matematični kviz: snemanje prizora iz časa dr. F. Močnika

[Slika 5] S prireditve, 2. 10. 2014: matematični literati

[Slika 6] Šolska skupina: »Ko račun ne gre v glavo«

δ Festival znanosti

9. oktobra 2014 smo matematični kviz že tradicionalno predstavili na 20. Festivalu znanosti v ljubljanskem Koloseju pod okriljem Slovenske znanstvene fundacije. Uvodoma smo obiskovalcem, učencem dveh osnovnih šol, predstavili film o Francu Močniku, nato

smo jih skozi zgodbo ter avtentično dramatizacijo šolarjev iz 19. stoletja spretno vodili s posnetimi prizori, ob katerih so se s Šolsko radiotelevizijo vrnili v šolo Močnikovega časa z zastavljenimi nalogami iz avtentičnih Močnikovih računic.

[Slika 7] Pred Kolosejem v Ljubljani, na festivalu znanosti

[Slika 8] Krava Liska se predstavi v Koloseju na matematičnem kvizu

Za konec objavljamo še eno izmed pesmic, ki so jih ob tej priložnosti ustvarjali učenci naše šole.

MATEMATIKA

Ko še v vrtcu smo bili,
znali šteti smo do tri,
kasneje v šolo smo vstopili
in računati do deset se naučili.

Naslednje leto še + in – smo spoznali,
z njima radi se igrali,
tudi če še majhni smo bili,
matematiko smo že obvladali.

Skozi leta matematično znanje smo pridobili,
tudi do milijon šteti se že naučili,
zdaj v devetem razredu smo pristali,
kar nekaj matematičnih nalog že za sabo dali.

Od množenja do deljenja pa vse do
Pitagorovega izreka in dvočlenika kvadrata
v osnovnošolskih letih smo se naučili,
naslednje leto pa skozi srednješolska vrata
polni znanja bomo vstopili.

Anja Sedej
in Nika Poljanšek, 9. b